

Monitorisanje proteklih lokalnih izbora i predizborne kampanje (11.12.2009)

Moderator: Dobar dan i dobro došli u Medija centar na konferenciju za novinare gde će biti predstavljen izveštaj „Monitorisanja proteklih lokalnih izbora i predizborne kampanje“. Na ovoj konferenciji će govoriti Nenad Maksimović iz Centra za mir i toleranciju, Dragana Stanić iz Centra za mir i toleranciju, takođe, Igor Savić iz Budućnost bez straha i Vuk Mitrović iz Centra za razvoj civilnog društva. O samom projektu i konferenciji govoriće organizatori. Prvo ćemo čuti izlaganje gospodina Savića. Izvolite.

Igor Savić: Dobar dan svima i hvala što ste došli na predstavljanju izveštaja o nadgledanju kampanje političkih subjekata u većinski srpskim opštinama na proteklim lokalnim izborima. U saradnji sa organizacijama Centar za razvoj civilnog društva iz Kosovske Mitrovice i Centar za mir i toleranciju iz Gračanice i naša organizacija Budućnost bez straha iz Štrpca, a uz finansiranje od strane KFOS-a tj. SOROŠ-a odradili smo monitoring političke kampanje. Monitoring je bio zasnovan na tome da se nadgleda kako uopšte politički subjekti obavljaju tu predizbornu kampanju, kakvim se sve jezikom služe u toj političkoj kampanji, kako ide predstavljanje u medijima i kakvi su ustvari bili uslovi za održavanje lokalnih izbora, i da li je bilo pritisaka, i da li je bilo i sa te strane pritisaka od političkih subjekata koji učestvuju u izbornom procesu, i da li su na neki način vršili uticaj na lokalno stanovništvo. Izveštaj je odrađen u opštinama Šrpce, kolege iz Centra za mir i toleranciju su uradile izveštaj za Gračanicu, Klokot, Ranilug i Novo Brdo, i Centar za razvoj civilnog društva je odradio sever Kosova tj. Leposavić, Zubin Potok, Zvečan bez severne Mitrovice koja je odložena. U celoj kampanji je, na žalost, moramo reći bilo dosta nepravilnosti u samom predizbornom, a i izbornom procesu. Ali bi možda bilo bolje da krenemo sa konkretnim primerima gde je bilo najviše konkretnih primera, dopustio bih reč Dragani Stanić iz Centra za mir i toleranciju gde ćemo početi sa predstavljanjem opština. Hvala.

Dragana Stanić: Kao što ste već čuli Centar za mir i toleranciju imao je u obavezi da obradi na neki način četiri opštine a to su: Gračanica, Klokot, Ranilug i Novo Brdo. Ja bih se samo nadovezala i rekla još jednu opštu stvar, prosto jednu činjenicu koju smo zapazili gotovo u svim opštinama. Ono što je karakteristično za ovu predizbornu kampanju jeste neozbiljnost političkih subjekata i nepoznavanje političkog marketinga. Takođe, uslovi u kojima su se pripremali ovi izbori su nesvakidašnji, pa je to s jedne strane i razumljivo. Svi politički subjekti su imali na raspolaganju neku sitnu količinu novca koja naravno nije bila dovoljna da kampanju odrade na onaj pravi način i bili su primorani da kampanju finansiraju iz svojih sredstava ili eventualno potencijalnih simpatizera i donatora. Tako se njihova kampanja svodila uglavnom na štampanje flajera, letaka,... oni malo srećniji su imali i bilborde, tako da je to nešto što je obeležilo ovu kampanju, i primećena je vrlo vrlo niska zastupljenost na radiju. U radijskim emisijama je bilo pojedinih predstavnika, međutim, na televiziji vrlo retko. Čini mi se radio KIM je napravio jednu emisiju u kojoj je bilo prilike da se predstave svi kandidati, kada se govori o opštini Gračanica. TV Herc je, takođe, imao predstavljanje pojedinih kandidata. Koliko znam Samostalna liberalna stranka – SLS je jedina koja se pojavila na RTK i oni su, čini mi se, jedini imali najjaču kampanju i uložili su najveća sredstva tokom ove

izborne kampanje. Nije bilo direktnog sučeljavanja političkih protivnika što mislim da je znatno uticalo pre svega na građane, a i recimo na naš sud o samoj političkoj kampanji. Dakle, svi su imali prilike da iznesu nekakve svoje programe, ali nismo imali prilike da ih direktno suočimo. Mi smo u petak, dva dana pred izbore, Centar za mir i toleranciju u Medija centru organizovao javno sučeljavanje, jedino kao takvo. I tu smo uvideli da ne postoji neko razumevanje, nismo dobili onaj rezultat koji smo negde očekivali, a trudili smo se da građanima pokažemo gde se oni suprotstavljaju. Došli smo dotle da bez obzira koje su političke ideologije i koliko se one razlikuju da svi negde isto misle.

Što se konkretno tiče opštine Gračanica, s obzirom da je tu bilo najviše političkih partija koje su učestvovala da je bilo najviše malverzacija, najviše korišćenja nekih nedozvoljenih sredstava kako bi se uticalo na glasače. Zanimljivo jeste da tokom dve nedelje prosto nismo uspeli da dobijemo bilo kakve dokaze. Političke partije su imale prilike da iznesu mišljenja o radu svojih političkih protivnika, prosto da kažem, gde oni greše itd. Međutim, mi smo stekli utisak da su svi oni na neki način partneri u toj predizbornoj kampanji. Prosto osim pojedinih momenata pojavljivanja u medijima gde gospodin Momčilo Trajković nam odaje eventualno neke osude na račun SLS, to je bilo sve. Do naravno samog dana izbora kada je počelo. U stvari konačne rezultate smo videli tek kada su izbori prošli. Inače do tada nismo mogli da dobijemo ništa u tom smislu konkretno. Znači, nije bilo međusobnih osuda tokom političke kampanje i ono što je bilo takođe simptomatično mi smo se trudili da ovde iznesemo, zapravo da vidimo na koji način je Vlada Republike Srbije i njeni predstavnici koliko su uticali na neizlazak građana na ove izbore. Mi nismo uspeli da dobijemo konkretne dokaze u tom smislu, ali recimo u opštini Novo Brdo je bilo takvih slučajeva. Dotični gospodin koji se zove Bojan Simonović, a inače profesor u osnovnoj školi je dobio direktne pretnje od svog direktora da ukoliko nastavi na bilo koji način učestvuje u ovim izborima i ostane opštinskom pripremnom timu da će dobiti otkaz. Znači, na takve slučajeve smo nailazili i u Ranilugu i u Klokotu. Mislim da je to bilo karakteristično za apsolutno sve opštine. Kad budete dobili izveštaj moći ćete da vidite konkretna imena. Bilo je optužbi na račun mnogih političkih stranaka da su se tokom političke kampanje koristili nedozvoljenim sredstvima, što ću reći da su izvršavali neke akcije neposredno pred same izbore, radi se o asvaltiranju nekakvih ulica, podmirivanju pojedinih porodica raznoraznim prehrambenim paketima, govorilo se o drvima, šporetima itd. Na sve te optužbe stranke su odgovarale, maltene jednako, da se radi o tome kako oni brinu o svojim građanima. Znači, nigde nije konkretno navedeno, i vidi se jednostavno da nisu bili svesni da su bili da se radi o nekakvom mitu i stimulisanju građanja da izađu na izbore. Ja verujem da je ovaj veliki broj ljudi koji je izašao na izbore upravo bio stimulisan raznoraznim vidovima pomoći i zloupotrebljena je njihova ekonomska situacija. Takođe, ono što je bilo karakteristično za Gračanicu jeste to, a tu imamo i određene dokaze, a to je direktno kršenje izborne tišine. Na pojedinim izbornim mestima smo pronalazili plakate, u ovom slučaju konkretno imamo zabeležen plakat SLS, koji se nalazi neposredno pored biračkog mesta. Propisano je da nikakvi reklamni materijali ne mogu da se nađu nikako bliže od 50 metara od izbornog mesta. Takođe, bilo je direktnog uticija u izbornom mestu u Gušterici gde je primećeno vozilo ministarstva za povratak, a znamo svi ko je ministar u datom ministarstvu, koji je dovezio i odvezio potencijalne glasače, takođe imamo zabeležen i taj slučaj. I naravno, u Gračanici je bilo na nekoliko izbornih mesta primećeno da pojedini kandidati ili predstavnici političkih partija sugerišu građanima za koga da glasaju. Imamo

konkretan primer, čini mi se da se radi o izbornom mestu obeleženom kao stara samoposluga u Gračanici, taj slučaj je prijavljen, gde je jedna od posmatračica sugerisala to da je gospodin Aleksandar Mihajlović, kandidat za gradonačelnika ispred SDS Slaviše Petković, direktno sugerisao jednom od građana za koga da glasa, ona je reagovala u tom slučaju i bila je verbalno napadnuta. Tada je taj slučaj prijavljen Centralnoj izbornoj komisiji. U Lapljem selu je na sam dan izbora, opet, moram da napomenem to da su sve političke partije na taj dan stimulisale građane na ovaj ili onaj način, da se izađe na izbore. Prema onome što mi imamo SLS na najtransparentniji način je to radila. Prosto svi su mogli da vide ono šta se dešava. Ono što možemo da potpišemo iza čega stojimo jeste da su u Lapljem selu deljeni raznorazni paketi prehrambenih proizvoda i drva, a sve po principu da se skupi što više članova iz jednog domaćinstva, da se izađe da se glasa i shodno broju izašlih sledi adekvatna nadoknada. Otprilike po domaćinstvu je bilo dva metra drva. U školi Miladin Mitić, u školskom dvorištu su se ta drva i nalazila i svako ko je hteo da izađe mogao je lepo slobodno da dođe tamo da se potpiše, da kaže koliko članova i da dođe tamo po neko svoje sledovanje. Takođe, ekipa New Pressa je prošla kroz romsku mahalalu na taj dan negde popodne jer su čuli da se i tamo dele drva, nismo uspeli da saznamo ko je ali sve aludira sa SLS, i čak su bili verbalno napadnuti i gađani kamenicama, taj snimak takođe postoji. Ono što je takođe neposredno pred izbore što se desilo jeste to da je došlo do zloupotrebe službenog položaja od strane ministarstva za povratak. Ono što smo dobili kao informaciju, taj proces je još uvek u toku, jeste da je Dejan Milivojević iz Gušterice, bio je korisnik socijalne pomoći, još uvek je nezaposlen, socijalnu pomoć prima, u međuvremenu je došlo do toga da se čovek učlanio u SDS, i kada je ponovo aplicirao za socijalnu pomoć rečeno mu je da nema više prava na pomoć jer je član SDS-a. Tako da se tu radi o klasičnoj zloupotrebi položaja, proces je još uvek u toku, videćemo šta će se desiti. Kada govorimo o kršenju predizborne tišine. Izborna tišina je počela 13-og novembra u ponoć, međutim u periodu izborne ćutnje već u subotu 14-og novembra građanima su na mobilne telefone stizale poruke od SLS tj. direktno potpisanog Bojana Stojanovića, kandidata za gradonačelnika. One su poslate sa zvaničnog SLS-ovog broja. Sadržina poruke bila je: „Dragi komšija, sutra su izbori za gradonačelnika Gračanice, izađi i glasaj da bismo zajedno krenuli napred. Bojan Stojanović“. Slične poruke su stizale i od građanske inicijative Vidovdan, s tim što su one dolazile sa raznoraznih imena ljudi koji su slali. Tu nemamo konkretan dokaz da je iz Vidovdana bio kreator te poruke. I to bi recimo bilo to što se tiče Gračanice.

Vuk Mitrović: Dobar dan svima. Ja dolazim iz Centra za razvoj civilnog društva iz Mitrovice. Centar za razvoj civilnog društva iz Mitrovice je u proteklom periodu aktivno ispratio celokupni proces ovih kosovskih izbora 2009 godine, i to od aktivnosti koje su bile od 15-og oktobra do 13-og novembra. Znači, od predizborne kampanje, pa do samog dana glasanja. Moramo da napomenemo da je u opštinama Zvečan, Leposavić i Zubin Potok bilo izuzetno otežano usled političko bezbednosne situacije, znači nije bilo glasanja. Imamo podatak da ni jedan kosovski Srbin nije izašao na ove izbore kao i da nije glasao u ove 3 pomenute opštine. Sve to je na dan izbora bilo otežano zato što se glasačka mesta nalazila u privatnim automobilima i na veoma loše pristupačnim mestima. Na primer, za opštinu Zvečan glasačko mesto se nalazilo na magistralnom putu Zvečan – Priština, na lokaciji Dudin krš, i bilo je otežano prići do njega jer to glasačko mesto se nalazilo u privatnom automobilu, koje nije bilo označeno. U tom automobilu su

bili posmatrači iz organizacije Međunarodna federacija za izborne sisteme, znači dvoje njih su bili stranci, a jedan je bio vozač ili dvoje, koji su eventualno bili Srbi tako da niko nije mogao da zainteresovanim građanima da neke detalje za glasanje i bilo je teško doći do te strane za glasanje. Takođe, u opštini Zubin Potok glasačko mesto se nalazilo na tzv. ničijoj zemlji, i to između sela Čabra i Zupče. Za to kako je na toj lokaciji izgledalo glasačko mesto imamo dokumenta i slike. Što se tiče izborne kampanje u periodu od 15-og oktobra do 13-og novembra, kampanje, laički rečeno, nije bilo na Kosovu i Metohiji, a nije bilo i nekih javnih nastupa i aktivnosti. To se može i videti da zajednica Srba koja je na severu Kosova većinska nije bila zainteresovana na izlazak za ove izbore i zato niko nije izašao na izbore i nije glasao. Treba se uzeti u obzir da je u opštini Zvečan bio prijavljen gospodin Dragan Stojković i to za gradonačelnika opštine Zvečan, na čijoj je kući 12-og novembra bačena eksplozivna naprava. Samim tim da je bio zastrašen, on i njegova porodica nisu izašli na glasanje koje je održano 15-og novembra. U opštini Zubin Potok imali smo prijave za 20 kandidata, ali takođe i oni zbog raznih vidova pritiska i nezainteresovanosti lokalnog srpskog stanovništva nisu se pojavili na ovim izborima. Centar za razvoj civilnog društva smatra da lokalni izbori koji su održani na Kosovu, na severu Kosova nisu sprovedeni, nisu održani i samim tim se smatraju neuspešnim. Veoma loše su organizovana biračka mesta gde Centralna biračka komisija do samog dana glasanja nije znala gde će se nalaziti glasačka mesta, tako da ne samo građanima već i široj javnosti na severu Kosova nije bilo omogućeno da vide, da prate i da znaju kako će se odvijati glasanje. Ovo je bio uvod. Ako ima pitanja izvolite.

Igor Savić: Za opštinu Štrpce evidentan je bio nedostatak markentiškog znanja među političkim subjektima. Naime, od 12 kandidata za Gradonačelnika samo su trojica iskoristila svoje pravo da predstave svoj program na lokalnoj televiziji Herc. Iako su svi drugi bili pozvani, nisu našli za shodno da objasne zašto bi građani trebali da glasaju za njih. Neke političke partije su mislile da je televizija obavezna da ih prati i to na svakom mestu gde oni imaju kampanju po seoskim sredinama, tako da su ponekad zvali direktora ili nekog od novinara televizije i ljutito im govorili „ zašto vas nema i doći ćemo mi na vlast, pa ćemo drugačije sa vama da pričamo”, tako da je bilo i tih momenata. Ali da sada govorimo o prljavoj kapmanji, koja se vodila na predizbornim skupovima. Za 50 ili 100 glasova su obećavana radna mesta, dok su odbornicima koji sakupe 250 glasova politički predstavnici obećavali i stan, tako da imamo i taj vid nekog pritiska. Tri dana pre izbora Štrpce je bilo oblepljeno plakatima na kojima su sa jedne strane bili Vojislav Šešelj, Vojislav Koštunica, Boris Tadić i Vladika Artemije, dok sa druge strane plakate bili su likovi Pitera Fejta, Fatmira Sejdiua i Hašima Tačija. Dole na plakatu je pisalo „ kome više verujete?” I “da li treba izaći na izbore ili ne”. Znači bilo je tih pritisaka na lokalno stanovništvo, ali se isto tako ne može tačno znati ko je autor tih plakata. S druge strane, očekivali smo da može da bude više pritisaka od strane institucija i preduzeća, koja su na budžetu Republike Srbije, ali takvih pritisaka nije bilo. Među odbornicima imamo ljude koji su radnici zdravstva i prosvete i oni do današnjeg dana nisu dobili nikakve zamerke i pretnje od njihovih nadležnih, dok su neka javna preduzeća, koja su na budžetu zabranili su radnicima da izađu na izborima uz pretnju da ako se u nedelju pojave na izborima izgubiće posao. Imali smo slučaj da je predsednik opštine koji je 11-og maja 2008 godine izabran na srpskim izborima Zvonko Mihajlović, putem lokalne televizije Herc pozivao je narod da ne izađe na izbore zato što se tim činom ruši legalna

opština i institucija države Srbije. Imali smo slučaj da je zakazana konvencija Samostalne liberalne stranke koja je trebala da se održi u Domu kulture u Štrpcu. Iako je bilo sve ugovoreno tog dana kada je trebala da se održi ta konvencija, rukovodstvo Doma kulture je rešilo da renovira salu, tako da su na neki način razrušili binu koja postoji. Skinuli su nekoliko dasaka da bi počeli sa renoviranjem sale, tako da je konvencija održana u lokalnom restoranu u Štrpcu. To je to što se tiče Štrpca. Kažem, imali smo mnogo kandidata. Neki su za nas postali potpuna enigma, iako su se kandidovali. Lično ja ne znam kako taj čovek izgleda. Bio je nedostupan na svim telefonima koje sam ja dobio za tu osobu. Niko ne zna njegov program, naravno na samom danu glasanja nije dobio ni jedan glas, jer izgleda da se ni on nije pojavio. Pet dana pre izbora, takođe, lista Srpske demokratske stranke Slaviše Petkovića je povukla kandidaturu, kako za gradonačelnika tako i za odbornike uz obrazloženje da ne postoje uslovi za održavanje izbora. To je ukratko ovo što se tiče ovih nekih stavki.

Nenad Maksimović: Želeo bih da dodam da je naša namera da po prvi put kao organizacija civilnog sektora pratimo tu kampanju izbora ili da na neki način potkrepimo neke sumnje, koje su se do sada javljale među stanovništvom. Kao zna se da se izbori kupuju, da se nude pare i neke usluge. Mi smo pokušali da na neki način to potkrepimo dokazima i izjavama. Nakon konferencije zainteresovane osobe mogu da dobiju pun izveštaj sa imenima ljudi koji su nudili te usluge, neke stvari kao i imena osoba koje su izjavili da im je nuđeno nešto. Sve te izjave možemo da potkrepimo sa dokazima i izjavama očevidaca. Sa druge strane, želimo da izrazimo sumnju o uticaju Vlade Republike Srbije na lokalno stanovništvo, jer se dosta često govorilo o tome kako Beograd sistematski i institucionalno vrši pritisak na srpsko stanovništvo za neizlazak na glasanje. Mi do sada, iako je bilo nekih dojava, znači da su postojala neka administrativna uputstva, dopisi ili naredbe predstavnicima ili naredbe direktorima institucijama koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije, da na svaki mogući način onemogućće glasanje ljudima i stanovništvu nismo naišli ni na jedan materijalni dokaz. Ono što se desilo je da su pojedini predstavnici institucija koje se finansiraju iz srpskog budžeta svojevolejno i samovoljno protumačili neke odredbe da se ne ide na glasanje tako da su samoinicijativno vršili pritisak na stanovništvo. U samom izveštaju se navodi da su osobe u Novom Brdu i u Klokotu vršile pritisak na ljude, ali mi verujemo da su to vršili samoinicijativno kao i da su samoinicijativno protumačili stav Vlade Republike Srbije. Šta se desilo nakon izbora? Sada ne znam da li ste kao mediji upoznati da je pritisak na srpsko stanovništvo zapravo dolazilo sa lokalnog nivoa i od ljudi, koji su zapošljeni u lokalnim institucijama Republike Srbije gde su predstavnici 9 Opština, znači predstavnicima opština koji su izabrani na srpskim izborima maja 2008 godine, kao i načelnik kosovskog okruga gospodin Arsić, potpisali su deklaraciju i traže od Vlade Republike Srbije da izvrše kaznene mere. Ja ne znam da li ste kao mediji dobili ovu deklaraciju, gde se između ostalog traži da Srbi, koji su glasali, prekršili su Ustav Republike Srbije čime će snositi sve zakonske i moralne posledice. Oni zahtevaju od nadležne institucije koje imenuje Vlada, a koji su uzeli učešće na kosovskim lokalnim izborima. To je bila deklaracija, koja je bila potpisana od strane gradonačelnika Prištine, gospodina Nebojše Nikolića, predsednika opštine Štrpce Zvonka Mihajlovića, predsednika opštine Lipljan Suzane Stanković, predsednika opštine Obilić Ljube Bosanca, predsednika opštine Kosovo Polje Dragiše Stakića, predsednika opštine

Uroševac Nenada Petkovića, predsednika opštine Podujevo Obrena Anđelkovića, koordinator opštine Glogovac Petar Sarić, koordinator opštine Kačanik Oliver Bojinović i koordinator opštine Štimlja Dobrivoje Mladenović kao i načelnika kosovskog upravnog okruga gospodina Gorana Arsića. Znači ta deklaracija i zahtev da se izvrši pritisak i izvrše neke zakonske kaznene odredbe protiv Srba, koji su izašli na kosovske lokalne izbore. Zato je došlo od ovih institucija i krenulo je ka Vladi Republike Srbije, a ne u drugom pravcu. To je neko naše tumačenje. Mi ostajemo otvoreni za vaša pitanja. Hvala.

Novinar - RTK: Mi smo čuli vaše zalaganje za sve što se dešava u srpskim opštinama, mislim na Kosovu. Moje je pitanje: Kako vi gledate izlazak iz ove situacije u vezi građana Srba sa Kosova da budu uključeni na izborima na Kosovu kao i u centralnim vlastima?

Igor Savić: Pa mogu da kažem da su ovi poslednji izbori pokazali da se srpsko stanovništvo u velikoj meri zainteresovalo nego prethodnih godina. Opština Štrpce je jedna od primera. Odnos stanovništva u Štrpcu je 65% srpskog i 35 albanskog. Bilo je veoma interesantno po pitanju izbora o tome ko će dobiti većinu. Imamo trenutnu situaciju da će u lokalnoj Skupštini biti 10 odbornika Albanaca dok će 9 odbornika činiti Srbi. Niko nema većinu da konstituiše vlast tako da će se prvo morati napraviti multietnička vlast, znači posle dužeg vremena. Za dva dana imamo drugi krug izbora za gradonačelnika Štrpca. Jedan kandidat je Srbin, koji je dobio preko 1.300 glasova, ne znamo tačan broj zbog uslovnih glasača koji su stigli, dok je 800 glasova dobio predstavnik Albanaca ispred PDK gospodin Bećir Fejzulahu i obojica idu u drugi krug. Jedino me plaši situacija da su obe partije posle prvog kruga lokalnih izbora izgubile na intezitetu kampanje. Jednostavno, mesec dana posle ovih izbora nisam video neku kampanju, tako da mi se čini da će sada u nedelju izaći veoma mali broj i Srba i Albanaca na glasanje. Jednostavno kao da se izbori ne održavaju u nedelju. Ne postoji ta atmosfera osim što imamo posete pojedinih međunarodnih predstavnika, koji se opet sastaju sa uskim krugom ljudi, koji ih podsećuju da su izbori u nedelju i da se opet trebaju više aktivirati. Mislim da što se tiče učešće Srba, znači da imamo ljude koji što više uzimaju učešće u institucijama i da su svesni neke realnosti. Ovo su lokalni izbori i bitno je funkcionisanje lokalnih skupština i da li će opština da živi sama od sebe ili da li će da čeka neke donacije sa strane i da živi od strane Beograda ili Prištine. Sve je na lokalnu, a kako će oni da organizuju funkcionisanje, kako će oni da privuku donatore ili investicije u toj opštini mislim da su i Srbi i Albanci svesni da jedino od njih zavisi da li će opština raditi kako treba ili ne.

Novinar – RTK: Kako izaći iz ove situacije da svi građani Kosova budu na svojim mestima, mislim slobodni?

Igor Savić: Opet kažem hvala Bogu, jer zvaničnih pritisaka nije bilo kao što je bilo pre 4 ili 5 godina od strane Vlade Srbije. Sugerisano je da nema uslova za održavanje izbora, ali sa druge strane bilo je pritiska od ljudi, koji se plaše da će izgubiti vlast. Trenutno u situaciji, koja je bila do sada, imali su vlast uz obrazloženje da ne funkcionišu druga opština kao i da su oni legitimni predstavnici. Ako se sada stvore uslovi za funkcionisanje nove kosovske opštine mislim da je strah u tome da će oni izgubiti bilo kakav legitimitet.

U svemu tome osim što će se zvati predsednici opština i osim što će primati platu neće imati nikakvu vlast. Oni ni do sada nisu imali izvršnu vlast, mislim nisu imali nikakve elemente izvršne vlasti, ali su ih ljudi opet kontaktirali. Ako nove opštine funkcionišu kako treba ljudi će se uveliko okrenuti tim opštinama da bi ostvarivali svoja prava.

Siniša Krstić – NEW PRESS: Pitanje za Draganu Stanić. Da li su po vama ovi izbori regularni, jer ste u više navrata optužili SLS da su kršili izborni proces? Da li ste Centralnoj izbornoj komisiji uputili prigovor o nepravilnostima?

Dragana Stanić: Pa pre svega ja na taj način ne mogu da iznosim stav. Oko pripreme ovog izveštaja mi smo se potrudili da budemo potpuno neutralni. Na nama nije bilo da zagovaramo izlazak na izbore ili decentralizaciju, ili sa druge strane neizlazak na izbore. Na nama je da utvrdimo neke činjenice na terenu, kao što je već Nenad rekao da neke stvari za koje svi znamo da se negde dešavaju, ali prosto na nama je bilo da neke stvari potkrepimo i dokažemo. Na nama nije bilo da optužujemo SLS ili bilo koju drugu političku partiju za vođenje prljave kampanje ili na račun nečeg drugog. Prosto ja sam u ovom slučaju rekla da je SLS najtransparentnije kršila pravila, tako da ni na sam dan izbora nisu se potrudili da prikriju ono što su radili. Sa druge strane na nama nije bilo da Centralnoj izbornoj komisiji prijavljujemo nepravilnosti, koje su zabeležene na terenu, jer tu ulogu su imali kako predstavnici političkih partija, tako i posmatrači, koji su se nalazili na svakom izbornom mestu. Čak i na to pitanje nakon izbora na ovde održanoj konferenciji za novinare prosto nismo uspeli da dobijemo odgovor, jer stranke su ćutale do samog dana izbora. Ja sam rekla da su dobili šansu da u petak iznesu sve ono što misle i da je bilo neregularno, međutim, u petak je sve zvučalo sjajno i spremno za izlazak na izbore 15-og novembra, da bi se u toku dana pojavile raznorazne nepravilnosti, koje osim sitnih i verbalnih napada niko nije prijavio CIK-u. 16-og novembra se govorilo o jako velikim kršenjima samog izbornog procesa, a na pitanje zašto niko na taj dan nije odreo odgovao nismo uspeli da dobijemo odgovor.

Igor Savić: Ja bih na kraju dodao da je ovo na neki način bila konferencija 2 dana pre izbora za gradonačelnika, tako da je ovo možda neko dodatno upozorenje kandidatima da obrate pažnju da se ne pojavi slično ponašanje u nedelju. Jednostavno izborni proces treba da bude na demokratski način urađen, a ne kao 15-og novembra. Kada sam ja 15-og novembra kao birač i ušao na glasanje, nisam znao ko je član opštinske izborne komisije, ko je posmatrač, a ko glasač, zato što je po dvoje, troje čoveka dolazilo za tobom iza leđa da bi videli koga zaokružuješ ili gde ćeš da staneš, tako da je bilo evidentno kršenje izbornog procesa.

Nenad Maksimović: Još jednom se zahvaljujem svima vama koji ste došli, kao i da se zahvalim Kosovskoj fondaciji za otvoreno društvo, koji su dali finansijsku podršku ovom projektu. Hvala.

Moderator: Ovim bismo završili današnju konferenciju. Hvala svima na učešću.